

Zápis z 10. zasedání
Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva
konaného dne 6. května 2024

Dne 6. května 2024 se na Ministerstvu spravedlnosti („MŠP“) konalo 10. zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“), poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

II. ROZSUDKY EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA

*B. Ü. PROTI ČESKÉ REPUBLICE A SLÁDKOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICE
(VYŠETŘOVÁNÍ ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ ZE STRANY PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE)*

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* poděkoval Generální inspekci bezpečnostních sborů („GIBS“), Policejnímu prezidiu, Kanceláři veřejného ochránce práv („KVOP“) a Nejvyššímu státnímu zastupitelství („NSZ“) za vstřícnou spolupráci, která již vedla k přijetí řady opatření k výkonu obou rozsudků a k dalším směřuje v brzké době.

Zástupce Kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování ČR před Soudem („KVZ“) *M. KAŠTYL* připomněl, že se oba rozsudky týkají shodné problematiky provedení účinného vyšetřování špatného zacházení, kterého se údajně měli dopustit policisté, ze strany GIBS a zapojení obětí do šetření. Představil obecná opatření k nápravě přijatá od konání minulého Kolegia. *Zaprvé*, KVZ ve spolupráci s GIBS, NSZ, Policejním prezidiem a KVOP dokončila praktickou pomůcku „*Jak vyřizovat upozornění na možné špatné zacházení*“. *Zadruhé*, Policejní prezidium a GIBS zapracovaly problematiku vyřizování hájitelného tvrzení do vnitřních předpisů; konkrétně do pokynu policejního prezidenta (vnitřní kontrolní řád) a nařízení ředitele GIBS o plnění úkolů v trestním řízení. *Zatřetí*, daná problematika se stala součástí odborného vzdělávání příslušníků. *Začtvrté*, informace pro oběti o jejich právech a jak mají postupovat budou zapracovány do materiálů GIBS, informačního letáku vypracovaného KVOP a také přístupné na webových stránkách GIBS. *Zapáté*, KVZ nechala přeložit příručku Soudu „*Test minimálního stupně závažnosti s ohledem na věc Bouyid proti Belgii*“ a vybrané části „*Příručky k účinnému vyšetřování a dokumentování mučení a jiného krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání*“. Oba materiály jsou dostupné na stránkách [mezisoudy.cz](https://www.mezisoudy.cz).

Zástupkyně Policejního prezidia *K. HLAVÁČOVÁ* poděkovala za spolupráci při vytváření pomůcky. Budou ji prezentovat na videokonferenci s kontrolními útvary a publikovat ve zpravodaji.

Zástupkyně GIBS *N. BOUŠKOVÁ* potvrdila, že vyšel zmíněný interní předpis ředitele GIBS o plnění úkolů souvisejících s trestním řízením. Pomůcka bude umístěna na intranetu GIBS a bude-li k dispozici leták s informacemi pro oběti, bude ho GIBS také prezentovat, aby se povědomí o problematice šířilo.

Zástupce NSZ *J. CHROMÝ* poděkoval za přípravu pomůcky. Finální verzi hodnotí kladně s tím, že jistě najde upotřebení v rámci státního zastupitelství.

Zástupce KVOP *V. A. SCHORM* poděkoval za činění kroků k naplnění akčního plánu. Informační leták z dílny KVOP je ve stadiu, kdy se pracuje na jeho formální stránce, aby vyhovoval standardům srozumitelnosti KVOP. Na minulém zasedání Kolegia byla zdůrazněna důležitost srozumitelnosti informací poskytovaných obětem. KVOP proto nad rámec akčního plánu zpracovala přepis formuláře „*Základní informace pro oběť trestného činu a osobu blízkou*“ s cílem zvýšit jeho srozumitelnost. V přepisu je jiná organizace textu a jazyk, ale obsah i rozsah zůstaly stejné. Ačkoli GIBS formulář jako takový měnit nechce, jelikož by nepůsobil jako dokument policejního orgánu, uveřejnila verzi KVOP na svém [webu](https://www.gibs.cz).

Zástupkyně GIBS *N. BOUŠKOVÁ* dodala, že na webu mohou být informace, leták i obojí. Chystají aktualizaci formuláře, který dávají obětem, aby byl srozumitelnější.

Zástupce KVOP *V. A. SCHORM* nabídl GIBS spolupráci na finalizaci formuláře. Zeptal se také na řešení problematiky ve vztahu k Vězeňské službě, jelikož některé její složky také vyřizují stížnosti, které mohou obsahovat hájitelná tvrzení o špatném zacházení. Dále se dotázal na pokrok ohledně zmapování rozhodovací činnosti dotčených vnitrostátních orgánů v kontextu právní úpravy špatného zacházení v trestním zákoníku. Požádal také o sdílení dříve vypracovaných analýz k tématu pro potřeby Úřadu vlády, resp. Výboru proti mučení.

Zástupce KVZ *M. KAŠTYL* uvedl, že pomůcku představil na Výboru proti mučení, kde byli přítomni i zástupci Vězeňské služby a Vojenské policie, kteří pomůcku dostali a projevíli zájem spolupracovat. Na podzim by se KVZ chtěla sejít s Vězeňskou službou a přizpůsobit pomůcku jejich kontextu. Ohledně zmapování soudní praxe byl osloven Jakub Drápal z Legal Data Hubu, který však nabídku pro nedostatek času odmítl. Do zmapování by se mohl zapojit Výbor proti mučení. Zástupce Fóra pro lidská práva *M. MATIAŠKO* doplnil, že za Výbor proti mučení, jehož je předsedou, přijme jakýkoliv nápad, kdo by se na zmapování mohl podílet, ať již Parlamentní institut, anebo někdo jiný.

Vládní zmocněnec *P. KONŮPKA* shrnul, že opatření k výkonu rozsudků, která jsou z pohledu vlády nezbytná, se podařilo přijmout, případně se tak stane v nejbližší době. Zpráva pro Výbor ministrů proto bude obsahovat návrh na ukončení dohledu nad výkonem rozsudků. Další okruhy jdou spíše nad rámec rozsudků a bude jim věnována pozornost ve spolupráci s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby a Výborem proti mučení.

Zástupce KVZ *M. KAŠTYL* k dotazu zástupkyně Ligy lidských práv *Z. CANDIGLIOTY* sdělil, že pomůcka bude zveřejněna na stránkách v [části věnované výkonu rozsudků](#), případně též na stránkách Výboru proti mučení.

Nezávislý expert *L. MAJERČÍK* v souvislosti s poučením obětí trestné činnosti připomněl, že podle Ústavního soudu by oběti měly být včas poučeny i o právu žádat o náhradu nemajetkové újmy, což je potřeba reflektovat v poučení. Vnímá prostor pro zlepšení srozumitelnosti poučení, aktuální podoba je velmi náročná.

Zástupce Poradny pro občanství („PPO“) *L. ZAMBOJ* se dotázal, zda bude probíhat proškolení policistů, aby už k excesům, jako jsou případy projednávané na dnešním Kolegiu, nedocházelo. V rámci návštěvy CPT se problematika též zmiňovala. Zástupce KVZ *M. KAŠTYL* připomněl, že rozsudky by již měly být součástí základní odborné přípravy policie a průběžného vzdělávání příslušníků GIBS. Zástupkyně Policejního prezidia *K. HLAVÁČOVÁ* to potvrdila.

Závěry:

Kolegium ocenilo vznik praktické pomůcky, jak vyřizovat upozornění na možné špatné zacházení, zapracování problematiky hájitelného tvrzení a účinného vyšetřování do vnitřních předpisů GIBS a Policie ČR a také vypracování a chystané uveřejnění informačních materiálů pro oběti. Kolegium vzalo na vědomí, že Výbor ministrů Rady Evropy bude informován o tom, že Česká republika přijala nezbytná opatření k výkonu rozsudků. Uvítá, pokud se KVZ ve spolupráci s dalšími orgány bude věnovat přizpůsobení praktické pomůcky vězeňskému kontextu a otázce zmapování soudní praxe ve vztahu k trestněprávní úpravě špatného zacházení.

V Praze dne 3. června 2024

Vypracoval: Jakub Drahorád

Schválil: Petr Konůpka